

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

CONSELL INSULAR DE MENORCA

1912***Consell Executiu. Incoació de l'expedient de declaració de les pedreres de s'Hostal (Ciutadella) com a bé catalogat i la seva inscripció en el catàleg insular del patrimoni històric***

Es fa públic que el Consell Executiu del Consell Insular de Menorca, en sessió de caràcter ordinari de dia 13 de febrer de 2017, va adoptar el següent acord:

Primer.- Incoar l'expedient de declaració de bé catalogat de les pedreres de s'Hostal de Ciutadella, i la seva inscripció en el Catàleg Insular del Patrimoni Històric de Menorca, amb la descripció següent:

IDENTIFICACIÓ DEL BÉ

SITUACIÓ

Pedreres de s'Hostal, camí Vell, km 1,5, polígon 17, parcel·la 27, del municipi de Ciutadella

Codi de registre patrimoni històric del CIM: 07015 – 001982 – SEV-E01

Inventari de protecció del patrimoni històric etnològic de Ciutadella de 1987: SET-E1

Proposta de número al Catàleg Insular del Patrimoni Històric: 28

Referència cadastral: 07015A017000270000OI Localització: polígon 17, parcel·la 27. HORTAL TRIAY. CIUTADELLA DE MENORCA (ILLES BALEARS)

Registre de la propietat:

Finca de Ciutadella núm. 34639

Codi registral únic de finca: 07007000371072

Consta en l'annex 5 del Catàleg de pedreres inactives del Pla Director de Pedreres de les Illes Balears de 1999 amb els registres

205 376 1955 Hostal 1 Ciutadella Menorca Arenisca

206 377 1955 Hostal 2 Ciutadella Menorca Arenisca

Consta en l'annex 7 del Catàleg de pedreres d'interès etnològic del Pla Director de Pedreres de les Illes Balears de 1999 amb el registre:

41 MONTEFÍ-S'HOSTAL

DESCRIPCIÓ

Recinte petri excavat artificialment en el subsòl rocós de la plataforma del miocè de Ciutadella, amb la finalitat d'extreure marès per a l'activitat constructiva. Té 5 hectàrees d'extensió i es troba definit per una zona superior al voltant de les pedreres, una zona excavada formada per diverses pedreres a cel obert d'extracció manual documentades des del segle XIX i connectades per camins, i una altra zona formada per dues grans pedreres d'extracció mecànica, amb activitat entre els anys 1960 i 1994.

Aquestes tècniques diferents, la manual i la mecànica, d'extracció del marès ha configurat amb el temps dos espais molt diferenciats:

- La pedrera vella: que correspon a l'explotació manual del jaciment i en conseqüència el seu aspecte tendeix a ser poc ordenat i formant laberints naturals, amb una vegetació espontània que actualment ha ocupat les terrasses, els talussos i les places de les pedreres, originant un jardí natural producte de l'especial microclima creat a redossa del vent i amb una important humitat del subsòl.
- La pedrera nova: que es correspon a l'explotació realitzada de forma mecànica, constituïda per una excavació vertical de més de 20

metres que crea espais oberts en forma de cubs, ordenats i de tendència rectilínia, que forma espais i figures esculpides com el denominat Totem, parets amb relleus, escales, replans, rails..., i dibuixades per les marques de les eines i els buits dels cantons de marès extrets.

Actualment és un espai cultural obert al públic on es realitzen obres de creació plàstica en marès, com el denominat Laberint, i activitats lúdiques i didàctiques.

Aquest espai compta amb un centre d'informació i aparcament.

PERTINENCES O ACCESSORIS

Pedrera del Laberint

- Màquina regadora amb un disc: màquina desmuntada amb el disc separat de la seva ubicació, i en un estat de conservació molt deteriorat.
- Riels: col·locat un tram de riels d'uns 7 metres sobre els quals hi ha la màquina regadora
- Màquina de tallar rodones en cantons: està muntada i amb els seus elements, no s'ha posat en funcionament

Caseta del comptador d'electricitat i Taller de marès

- Són antigues casetes de trencador, on berenaven (caseta de llum) i on guardaven màquines i eines (taller)
- Actualment s'han millorat els sostres
- Tenen dues ampliacions a manera de porxos anterior i posterior per acollir millor l'activitat de tallers didàctics i de magatzem

Antic aljub

- A la zona del circuit botànic hi ha un antic aljub, avui reconvertit en zona de jardí amb petit un estany, que els trencadors utilitzaven per guardar les seves eines a la zona coberta amb cúpula.

Exterior caseta de llum

- Màquina de serrar terços, quarts o quints en mal estat
- Màquina amb cinta per carregar les peces al camió, element totalment deteriorat

BÉNS MOBLES VINCULATS

En aquest moment no es compta amb cap eina de trencador d'extracció manual: escoda, parpal, tallant, llaunetes, molí manual, tascons...

MEMÒRIA HISTÒRICA

L'activitat extractiva de les pedreres de s'Hostal apareixen documentades i descrites a l'obra Die Balearen (1869-1891) de l'arxiduc Lluís Salvador, la qual cosa indica que l'extracció manual de marès de la pedrera ja s'havia iniciat a mitjan segle XIX.

L'extracció manual (escola i pic entre altres eines) es desenvolupa fins a principis dels anys seixanta del segle XX, creant diverses mides i profunditats variables. A partir d'aquell moment s'excaven les grans pedres de forma mecànica: màquina elèctrica sobre vagoneta i amb dos grans discs de tall.

L'any 1994 s'atura definitivament l'extracció a les pedreres de s'Hostal, i a partir d'aquell any es crea l'Associació Lítica, entitat cultural sense ànim de lucre, amb l'objectiu de preservar, rehabilitar i valoritzar les pedreres de marès com a patrimoni historicoetnològic de valor artístic, cultural i paisatgístic, que és qui gestiona l'espai de les pedreres, i que a partir de 2011 es converteix en Fundació Lítica-Pedreres de s'Hostal, amb la participació de la propietat del terreny i la presència de l'Ajuntament de Ciutadella.

Posteriorment Lítica inicia dues etapes de desenrunat de les pedreres, que s'havien convertit en gran part en abocadors, i comença la fase de transformació en centre cultural i la creació de circuits de passeig, d'itineraris i de jardins.

DOCUMENTACIÓ

Lítica-S'Hostal: Sol·licitud de declaració d'interès general, maig de 2009. Conté planimetries i material fotogràfic

BIBLIOGRAFIA

- Archiduque Luis Salvador de Austria (1890), La isla de Menorca. Traducció de Carlos i Bàrbara Sánchez-Rodrigo (1980), Ed. Caja de Ahorros y M. P. de las Baleares
- Elorduy, Joan i Florit Nin, Francesc (1995), Guia de les pedreres de marès de Menorca. Ed. Lithica
- Enciclopèdia de Menorca, XV, Antropologia II (volum 1), pàg. 171
- Florit Nin, Francesc i Sauleau Lara, Laetitia (1995), Pedreres de marès. Ed. Lithica i Sa Nostra, Caixa de Balears
- Lara, Laetitia (2002), "Las canteras de marès: un universo", en De pedra, pàg. 119. Ed. Centre d'Estudis Locals d'Alaior.
- Sauleau Lara, Laetitia (1985), Pedreres i trencadors. Quaderns de Folklore 22-23. Ed. Col·lectiu Folkloric de Ciutadella

ESTAT DE CONSERVACIÓ

Bo

DOCUMENTACIÓ GRÀFICA

(Vegeu plànol i fotografies annexos)

LIMITACIONS ESPECÍFIQUES QUE S'HAN D'OBSERVAR

1. Totes les actuacions sobre el bé, tret de les obres de conservació i reparació, han de ser autoritzades pel Consell Insular.
2. S'han de conservar les petjades deixades per la feina dels trencadors: regates, replans, escales, marques dels trencadors...
3. Cal comunicar al Consell Insular de Menorca tots els actes jurídics i tècnics que puguin afectar el bé.
4. Les establertes en la Llei 12/1998 del patrimoni històric de les Illes Balears.

TITULARS

- Rita Maria Pons Pons, amb NIF 41733869R i domicili al carrer Mossèn Josep Salord i Farnés, 12, 07760 de Ciutadella (Illes Balears), 1/4 de la nuda propietat amb caràcter privatiu per títol de dissolució de comunitat i adjudicació.
- Francisca Eugènia Pons Pons, amb NIF 41732865 D i domicili al carrer Ramon Turró, 101, 4t, 3a, 08005 de Barcelona, 1/4 de la nuda propietat amb caràcter privatiu per títol de dissolució de comunitat i adjudicació.
- Susana Luisa Pons Pons, amb NIF 41738366J i domicili al carrer de Sant Jeroni, 7, 07760 de Ciutadella, 1/4 de la nuda propietat amb caràcter privatiu per títol de dissolució de comunitat i adjudicació.
- Maria Lourdes Pons Pons, amb NIF 41734823 N i domicili al carrer d'Esteve Pila, 5, planta baixa, pta 4, 08173 de Sant Cugat del Vallès (Barcelona), 1/4 de la nuda propietat amb caràcter privatiu per títol de dissolució de comunitat i adjudicació.
- Fundació Lithica – Pedreres de s'Hostal, amb CIF G7741324 i domicili al camí Vell, Km 1, 07760 de Ciutadella, titular del 100 % de l'usdefruit temporal sobre la finca pel termini de trenta anys comptats a paratir del 19 de novembre de 2015.

Segon.- Notificar l'acord al Catàleg General del Patrimoni Històric de les Illes Balears, dependent del Govern de les Illes Balears.

Tercer.- Notificar l'acord a l'Ajuntament de Ciutadella segons el que estableix l'article 19 de la Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni històric de les Illes Balears.

Quart.- Notificar l'acord als titulars de la propietat i a la Fundació Lithica-Pedrerres de s'Hostal com a usufructuària del bé i com a entitat que n'ha instat la declaració.

Cinquè.- Publicar l'acord en el BOIB i en el BOE als efectes d'informació pública.

Maó, 21 de febrer de 2017.

El secretari del Consell Executiu

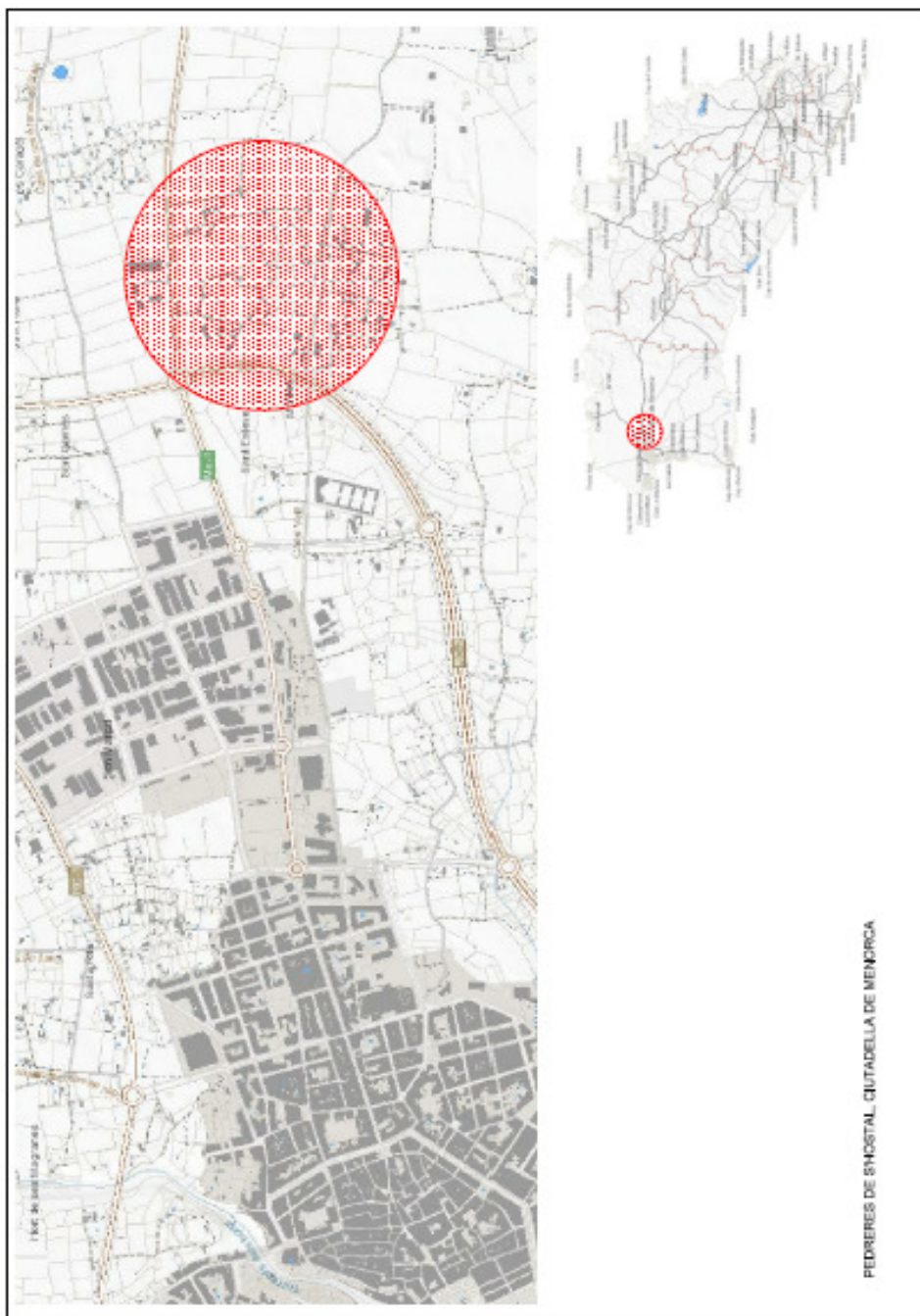
Octavi Pons Castejón

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

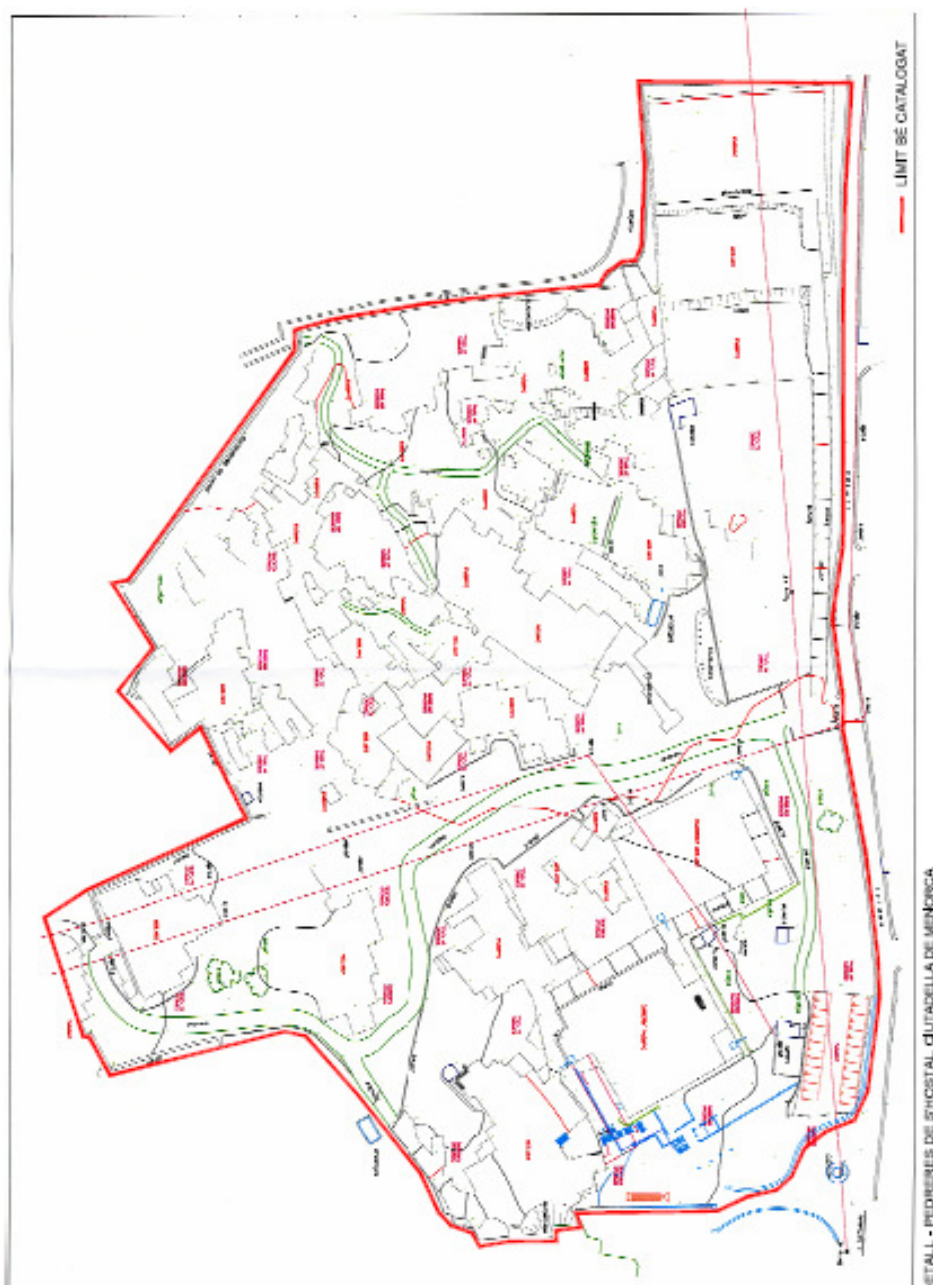
Plaça de la Biosfera, 5 - 07703 Maó
Tel. 902 35 60 50 - Fax 971 36 82 16
www.cime.es

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

Plaça de la Biosfera, 5 - 07703 Maó
Tel. 902 35 60 50 - Fax 971 36 82 16
www.cime.es

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

Plaça de la Biosfera, 5 - 07703 Maó
Tel. 902 35 60 50 - Fax 971 36 82 16
www.cime.es

CONSELL INSULAR
DE MENORCA

Plaça de la Biosfera, 5 - 07703 Maó
Tel. 902 35 60 50 - Fax 971 36 82 16
www.cime.es

